

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 89/03-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. mája 2003 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. arch. T. M., bytom M., zastúpeného advokátkou Mgr. E. K., B. B., ktorou namieta porušenie práva na informácie podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného úradu v Martine vo veci č. j. 643/02 priest., a takto

rozhodol:

Sťažnosť Ing. arch. T. M. **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. februára 2003 doručená sťažnosť Ing. arch. T. M., bytom M. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou Mgr. E. K., B. B., ktorou namieta porušenie jeho práva na informácie a ich slobodné vyhľadávanie, prijímanie a rozširovanie podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného úradu

v Martine (ďalej len „okresný úrad“), ktorým sa sťažovateľovi znemožnilo vyhotoviť zvukový záznam z ústneho pojednávania vykonávaného týmto orgánom.

Sťažovateľ uviedol, že ako účastník konania sa zúčastnil 18. novembra 2002 ústneho pojednávania na okresnom úrade vo veci prejednávania priestupku na úseku práva na prístup k informáciám č. j. 643/02 priest. Od začiatku pojednávania si začal priebeh konania zaznamenávať na zvukový záznamník. V tejto činnosti pokračoval až do okamihu, kým mu zamestnanec správneho orgánu neznemožnil ďalej robiť záznam a prikázal mu záznamník vypnúť. Sťažovateľ príkaz uposlúchol napriek tomu, že s ním nesúhlasil, o čom žiadal vyhotoviť zápisnicu. Voči postupu zamestnanca správneho orgánu z 18. novembra 2002 sťažovateľ podal sťažnosť v zmysle zákona č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach (ďalej len „zákon o sťažnostiach“). Výsledok prešetrenia sťažnosti mu nebol do dnešného dňa oznámený. Dňa 16. decembra 2002 sa sťažovateľ opäť zúčastnil ako účastník konania pokračovania ústneho pojednávania v danej veci. Zamestnanec správneho orgánu na začiatku ústneho pojednávania vyhlásil, že nedáva súhlas na zhotovenie zvukových záznamov z ústneho pojednávania, pričom argumentoval tým, že takéto konanie je v rozpore s príslušnou právnou úpravou a v prípade, že takýto záznam bude urobený, vyvodí z toho dôsledky. Napriek tomu, že sťažovateľ s takýmto zákazom opäť nesúhlasil, rešpektoval ho predovšetkým kvôli obavám z možných „dôsledkov“.

Ďalej sťažovateľ vo svojej sťažnosti podrobne popisuje, v čom vidí porušovanie citovaných článkov ústavy a dohovoru, pričom poukazuje na rozhodnutie ústavného súdu (II. ÚS 28/96) a Stanovisko Konzultačného zboru Ministerstva vnútra Slovenskej republiky pre aplikáciu správneho poriadku zo 16. januára 2003.

Podľa tvrdení sťažovateľa, opierajúc sa o uvedené rozhodnutie a stanovisko, je možné pri prijímaní a rozširovaní informácie použiť dva spôsoby. Pri prvom spôsobe sa používajú ľudské zmysly v spojení s ľudskou pamäťou. Druhý možný spôsob prijímania a rozširovania informácií je použitie technických prostriedkov umožňujúcich prijímanie skutočne autentických informácií, z čoho teda vyplýva, že ústava v čl. 26, ako aj zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení zákona č. 215/2002 Z. z.

o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov nezakazujú zachytávanie informácie z prebiehajúceho ústneho pojednávania pomocou technických prostriedkov.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie a rozhodol nálezom:

„Postupom Okresného úradu v Martine, odbor všeobecnej vnútornej správy, zo dňa 16. decembra 2002, ktorým sa sťažovateľovi znemožnilo vyhotoviť zvukový záznam z ústneho pojednávania vykonávaného týmto orgánom, boli porušené práva sťažovateľa na informácie a ich slobodné vyhľadávanie, prijímanie a rozširovanie podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

... Okresný úrad v Martine, odbor všeobecnej vnútornej správy, je povinný do siedmich dní odo dňa doručenia tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky uhradiť sťažovateľovi na účet jeho právneho zástupcu trovy konania.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanovených zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa ústavný súd skúmal jej zákonom

predpísané náležitosti upravené v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ako aj prípadné dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Zo sťažnosti sťažovateľa ústavný súd zistil, že 18. novembra 2002 sa konalo na okresnom úrade ústne pojednávanie vo veci č. j. 643/02 priest. prejednanie priestupku, na ktorom bolo sťažovateľovi správnym orgánom odopreté pokračovať v zaznamenávaní priebehu pojednávania na zvukovom záznamníku, s čím on nesúhlasil a žiadal o tom vyhotoviť zápisnicu. Voči postupu správneho orgánu z 18. novembra 2002 podal sťažovateľ sťažnosť v zmysle zákona o sťažnostiach, ktorá nebola do podania sťažnosti vybavená. Správny orgán odoprel sťažovateľovi zaznamenávanie priebehu pojednávania aj na pojednávaní 16. decembra 2002.

Z uvedeného je zrejmé, že ku dňu doručenia sťažnosti ústavnému súdu je postup okresného úradu, ktorým malo dôjsť k porušeniu namietaného práva sťažovateľa, predmetom vybavovania sťažnosti podľa zákona o sťažnostiach.

Zo sťažnosti sťažovateľa ďalej vyplýva, že ako účastník konania nevyužil možnosť opravných prostriedkov v zmysle § 53 správneho poriadku vo väzbe na § 51 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Z ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu

rozhodovať o porušení základných práv alebo slobôd je daná iba subsidiárne v prípade, ak o tom nerozhoduje iný súd.

Podľa § 250v ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v správnom súdnictve preskúmavajú súdy v konaní o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy na základe žaloby nezákonný zásah orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím a ktorým fyzická osoba alebo právnická osoba bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný. Toto ustanovenie je účinné a platné od 1. januára 2003, a sťažovateľ podával sťažnosť ústavnému súdu až po tomto dátume.

Rozhodovanie správneho súdnictva v tomto prípade je súčasne rozhodovaním aj o ochrane základných práv, ktorých porušenie sťažovateľ namietal v sťažnosti. Správny súd musí na základe žaloby preskúmať zásah okresného úradu a rozhodnúť o tom, či bol alebo nebol v súlade s platným právnym poriadkom vrátane jeho časti, v ktorej je upravené a konkretizované základné právo na informácie, ktorého porušenie sťažovateľ namietol. Takáto rozšírená právomoc správneho súdnictva vylučuje právomoc ústavného súdu (princíp subsidiarity, II. ÚS 147/02).

Na základe týchto skutočností mal ústavný súd za preukázané, aj so zreteľom na obsah sťažnosti, že sťažovateľ nevyčerpal možnosť domáhať sa ochrany pred príslušným všeobecným súdom proti nezákonnému zásahu orgánu verejnej správy.

Z uvedeného teda vyplýva, že sťažovateľ nevyužil účinné právne možnosti ochrany základného práva na informácie podľa Občianskeho súdneho poriadku (podľa jeho informácie podal iba sťažnosť podľa zákona o sťažnostiach), ale bez zreteľa na tieto možnosti sa rozhodol požiadať o ochranu svojho základného práva priamo ústavný súd. Takýto postup však ústava a zákon o ústavnom súde nepripúšťa. Ústavný súd považuje za vylúčené, aby si sťažovateľ vyberal spôsob ochrany svojho základného práva, ako aj orgán, pred ktorým ho uplatní, pretože v takom prípade by stratil zmysel princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorý súčasne núti, aby každý orgán verejnej moci sa podieľal

na ochrane základných práv a slobôd v rozsahu svojich kompetencií.

Preto ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

Pokiaľ sťažovateľ na podporu svojich tvrdení poukázal na Stanovisko Konzultačného zboru Ministerstva vnútra Slovenskej republiky pre aplikáciu správneho poriadku zo 16. januára 2003, považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že tento listinný dôkaz by bolo možné uplatniť len v konaní pred správnym súdnictvom a nie aj v konaní pred ústavným súdom v situácii, kedy nie je daná právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať vo veci samej pre neprípustnosť sťažnosti (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd pripomína, že rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 28/96, na ktoré sa sťažovateľ odvoláva, rieši prípad porušovania práva na informácie podľa čl. 26 ústavy za platnosti iného právneho stavu a kompetencií správneho súdnictva a okrem toho ochrana ústavnosti sa týkala zvukového záznamu z verejného súdneho pojednávania, čo je síce všeobecný informačný zdroj, ale podstatne inej kvality ako ústne pojednávanie v priestupkovom konaní, ktoré je neverejné (§ 21 ods. 3 správneho poriadku).

Ďalšiu časť dôvodov sťažnosti ústavný súd už podrobne nevyhodnocoval s poukazom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a podstatná časť jej dôvodov bola podkladom na rozhodnutie o nej.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. mája 2003

